

PANORAMA

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

Bureaux voor Redactie en administratie: :- :- :-

:- :- :- Doenzastraat 1, Telefoonnummer 1, Leiden.

Prijz per geheelen jaargang f 5.20. :- :-

:- :- Der nummer 10 Cent. :- :-

:- :- :- Voor België 20 Centiemen.

DIRK SCHÄFER

Dirk Schäfer

De naam Dirk Schäfer is in de kunstwereld geen onbekende. Hij zal velen gemeenzaam in de ooren klinken als die van een bekend en zeer begaafd Nederlandsch klavierspeler. De Dirk Schäfer, wiens beeltenis en van wiens werk wij thans afbeeldingen geven, een neef van den pianist, bespeelt een ander klavier, de gamma's die hij voortbrengt zijn kleurengamma's.

Een eerlijke bekentenis moge vooropstaan: wij kenden het werk van dezen schilder, die ontegenzeggelijk, getuige zijn pastels, een voortreffelijk teekenaar is, nog niet, ofschoon hij wel in het publiek is verschenen met zijn werk. Misschien nog niet zoo heel lang, — en ofschoon hij, naar het uiterlijk te oordeelen, niet zoo piepjong meer is. Maar het gebeurt meer, vooral in een land als het onze, waar de vooraanstaanden in de schilderkunst, de »gearriveerden», zoozeer beslag hebben gelegd op de aandacht van het publiek, op de gunst van kunstkoopers en verzamelaars, dat werkelijk betekenende talenten langen tijd verborgen bleven — er zijn voorbeelden te over — achter het scherm der onbekendheid, dat de kunstwereld, ten nadeele van de smaak en schoonheidsontwikkeling des volks, op de meest onbillijke wijze in twee ganschelijk ongelijke helften verdeelt.

Zoo is het niet onbegrijpelijk dat we zonder vrucht zochten naar levensbijzonderheden van dezen schilder. Maar wél vonden we een sympathieke beoordeeling van zijn werk, in „Elsevier”, van Aug. j.l., van de hand van een letterkundigen geestdriftige, Sam. Goudsmit, die, naar eigen getuigenis, zich slechts zelden op dit terrein beweegt.

Goudsmit schreef naar aanleiding van een tentoonstelling van Schäfer's werk in „Arti” te Scheveningen en uit zijn hooggestemd proza valt af te leiden dat hij Schäfer beschouwt als een, die, wel is waar, eigen richting en eigen krachtsbewustzijn gevonden heeft, maar nog zoekende is, zich nog niet geheel geven wil of te geven vermag. Want, zegt Goudsmit:

„Want hij heeft, door de troebele kentering van den tijd bezwaard, nog anderer kracht noodig, om zich op te werken. Hij doet het zoo kinderlijk-openlijk, dat wij dadelijk moeten begrijpen.”

„Rembrandt, en ook Bauer, om grootheid en wellicht ook door de aantrekking van hun onderwerp hem treffend, hebben hem nog een duw moeten geven tot de trap van zijn eigen vreugde.

Zij tillen hem op het paard van zijn eigen aandrif. Hij lacht en laat zich in den beugel tillen, en rijdt heen, en is zichzelf. Straks zal hij zelf opstijgen, en geheel alleenga, en ons verblijden. Want zoo is het bij hen die niet van de allergrootsten zijn; zij wachten in de drukkende, ziellooze stilte op geluid van moediger vreugde. De stilte der Ontkenning heeft hen overmeesterd, en zij zitten verslagen neer, en zoeken en wachten dan, en leven in onvrede. Maar opeens klinkt van buiten de fluit van een blijde stem, en zij voelen den krachten greep van den sterkere, en zij voelen hun plicht en hun liefde en bestemming, en zij staan op, en zien rond, en bewegen zacht met het hoofd, in een ontroerde gehoorzaamheid, en doen hun keel meezingen, en gaan heen, en zingen den heelen tijd.

Zoo merken wij — wij zien het steeds levendiger naderen — iets in hem dat los moet komen, geheel eigen; een vreugde, die hij aan ons wil doen, en die hij allengs voelt niet langer te kunnen terughouden. En eindelijk begint hij met die zwarte krijtteekening; een boomgaard voorop, liefelijk, daarachter een mooie oude kerk met stompen toren, en wat wijheid van land.

Muziekmakende Kinderen.

Dirk Schäfer.

Maar de zon breekt los boven den toren, en straalt een schoof van licht uit, onder een donkere wolk weg. Zie toe, hoe hij beproeft de uitstorting van zijn vreugde, en nog niet kan... omdat hij nog niet durft.

Zoozeer is hij gewoon zich te beheerschen, de vaart van zijn aandoening in te toomen.

Vol van een heerlijke frissche zelfucht, is hij niet in staat, dien los te laten om tot de groote zingende ontroering te geraken, waarnaar zijn innerlijke krachten hem drijven.

„Zoo is, meenden wij, deze kunstenaar logisch gekomen door de beelding van de werkelijkheid heen tot de voorstelling van een sentiment, dat in teel van buitenwerkelijk te zijn, juist is, het fijnste der werkelijkheid van het oogenblik. Want nu heeft hij, met zijn hartstocht naar menselijke verblijdenis, gedrongen door de vele verwarrende vuilniswanden heen van den kerker dezer wereld.

Hij heeft het einde van alle leed, en de verwinning van alle liederlijkheid aanschouwd.

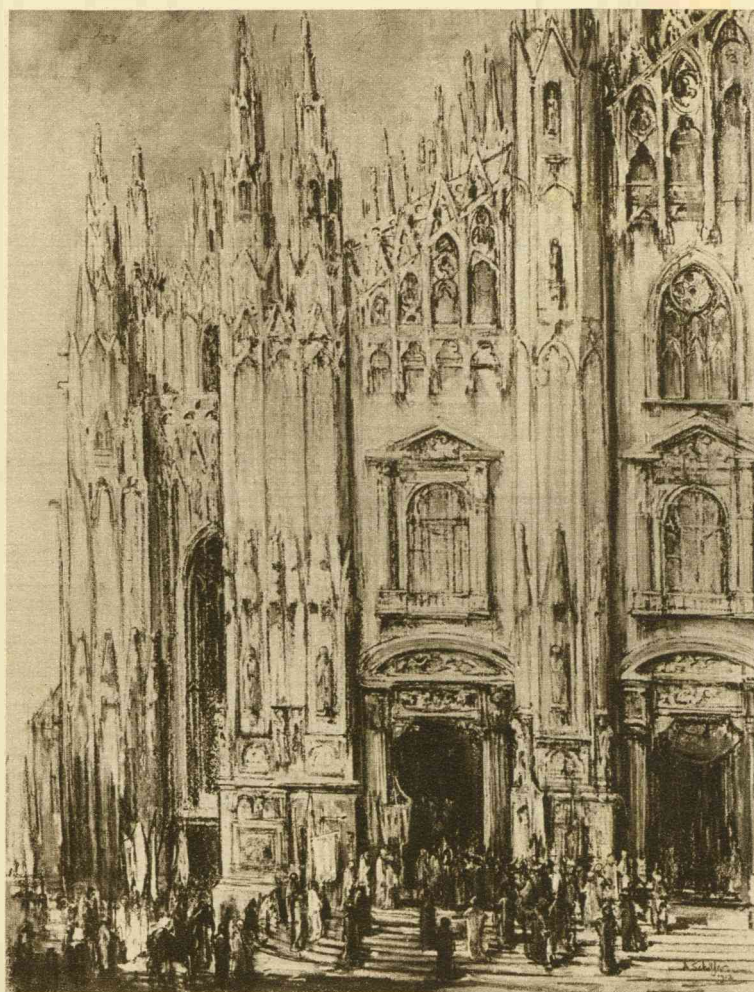
En vermetel-weg den jubel die in hem op is geklommen, uitgezongen langs de verbaasde en dom-verwonderde en zieligvoortreffelijk-glimlachende aangezichten heen van hen, die niet kunnen gelooven.

En eindelijk is hijzelve sterk geworden, tot den Opwekker, die roept buiten onze dempende muren.

En wij hooren duidelijk, zacht maar vast, en groeiend en zwellend, zijn stem liefelijk-manend naar ons heen:

O Freunde, nicht diese Töne, sondern lasst uns angenehmere anstimmen und freudenvollere... Freude...

Wij hopen dat de lezer ook aan de reproducties, die wij als voorplaat en op deze pagina geven, „Freude” moge beleven!

Dom te Milaan.

Dirk Schäfer.